Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародного і європейського права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан юридичного факультету
_____ Віталій СЕРЬОГІН
«_1_» _сентя_____ 2026 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Міжнародно-правові засади правозахисної діяльності
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
галузь знань:	D Бізнес, адміністрування та право
спеціальність:	D9 Міжнародне право
освітньо-професійна програма:	Міжнародне право
вид навчальної дисципліни:	обов'язкова
факультет:	юридичний

2026/2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою юридичного факультету

«31» серпня 2026 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Сироїд Тетяна Леонідівна, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного і європейського права

Фомін Павло Вікторович, доктор філософії PhD, доцент кафедри міжнародного і європейського права

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного і європейського права юридичного факультету

Протокол від «28» серпня 2026 року № 1

Завідувач кафедри
міжнародного і європейського права Тетяна СИРОЇД

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D9 Міжнародне право

Гарант освітньо-професійної програми
другого (магістерського) рівня вищої освіти
«Міжнародне право»
доктор юридичних наук, професор Олександр ГАВРИЛЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від «31» серпня 2026 року № 1

Голова науково-методичної комісії Ганна ЗУБЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Міжнародно-правові засади правозахисної діяльності» складена відповідно до освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, спеціальності D9 Міжнародне право.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – опанування певним інструментарієм у галузі міжнародного захисту прав людини, вивчення його сутності, особливостей; вивчення діяльності органів універсального і регіонального рівнів, до повноважень яких належить захист прав людини; їх організацією; компетенцією; процедурою подачі заяв щодо порушень прав людини до таких органів.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- ознайомлення з основними міжнародними угодами в галузі захисту прав і основоположних свобод людини; ознайомлення з правовою основою діяльності, організацією, порядком функціонування, особливостями розгляду повідомлень щодо порушень прав людини Радою ООН з прав людини; вивчення положень щодо захисту прав жінок у діяльності ООН, ознайомлення зі структурою, правовою основою діяльності, напрямами роботи Комітету з ліквідації дискримінації щодо жінок, аналіз процедури подачі індивідуальних повідомлень до Комітету; аналіз положень міжнародних договорів у сфері захисту прав дітей, ознайомлення з організацією, особливостями діяльності Комітету з прав дитини, розгляд процедури подачі скарг до Комітету, вивчення особливостей захисту прав дитини під час збройних конфліктів; аналіз положень міжнародних договорів універсального і регіонального рівнів щодо захисту окремих вразливих категорій населення; приділення уваги діяльності договірних органів ООН, регіональних органів, спеціальних процедур Ради ООН з прав людини; ознайомлення з міжнародно-правової основою діяльності правозахисників; вивчення підходів до визначення поняття «правозахисник»;

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є міжнародно-правові відносини у сфері захисту прав та основоположних свобод людини.
Програма навчальної дисципліни складається з однієї частини, в якій розглядаються основні міжнародні угоди в галузі захисту прав і основоположних свобод людини; правова основа діяльності, організація, порядок функціонування, особливості розгляду повідомлень щодо порушень прав людини Радою ООН з прав людини; положення щодо захисту прав жінок у діяльності ООН, структура, правова основа діяльності, напрями роботи Комітету з ліквідації дискримінації щодо жінок, процедура подачі індивідуальних повідомлень до Комітету; положення міжнародних договорів у сфері захисту прав дітей, організація, особливості діяльності Комітету з прав дитини, процедура подачі скарг до Комітету, особливості захисту прав дитини під час збройних конфліктів; положення

міжнародних договорів універсального і регіонального рівнів щодо захисту окремих вразливих категорій населення; договірні органи ООН, регіональні органи, спеціальні процедури Ради ООН з прав людини; міжнародно-правова основа діяльності правозахисників; підходи до визначення поняття «правозахисник».	
Нормативна / за вибором Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
3-й	3-й
Лекції	
28 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
14 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
Самостійна робота	
78 год.	110
у тому числі індивідуальні завдання	
1	1
Контрольна робота 1	Контрольна робота 1
Форма підсумкового контролю	
екзамен	

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

ЗК 1. Здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 6. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК 8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); ЗК-9 Здатність цінувати та поважати різноманітність і мультикультурність; ЗК-10 Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій. СК 2. Здатність самостійно забезпечувати юридичне представництво інтересів клієнта та організовувати надання юридичних послуг. СК 4. Здатність ефективно забезпечувати адаптацію законодавства України до права ЄС у правотворчому, правоінтерпретаційному та правозастосовному контекстах, надавати правову підтримку євроінтеграційним та євроатлантичним процесам у різних сферах суспільних відносин. СК 5. Здатність готувати проекти національних та міжнародних правових актів, надавати пропозиції з імплементації міжнародних стандартів у національне законодавство, приведення норм вітчизняного законодавства у відповідність до норм міжнародного права. СК 6. Здатність представляти Інтереси власної держави або фізичних і юридичних осіб у міжнародних судових установах, арбітражах, національних судах іноземних держав, міжнародних міжурядових організаціях. СК 11. Здатність дотримуватися професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих результатів наукових досліджень.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні досягти таких результатів навчання: РН 2. Продукувати нові ідеї для розв’язання практичних завдань зі сфери професійної юридичної діяльності. РН 3. Вільно спілкуватися

державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення питань професійної діяльності, результатів досліджень та інновацій, пошуку та аналізу відповідної інформації. РН 5. Здійснювати юридичне представництво клієнта в міжнародних судових органах, національних судах, міжнародних комерційних арбітражах, інших міжнародних організаціях, органах державної влади та місцевого самоврядування. РН 9. Імплементувати норми міжнародних договорів, актів міжнародних міжурядових організацій, рішень міжнародних судів у національний правопорядок. РН 11. Організовувати та вести переговори, забезпечувати ефективну комунікацію з фахівцями на національному і міжнародному рівнях. РН. 14. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументи до фахівців і нефахівців.

1.8. Пререквізити: Теорія держави і права, Конституційне право України, Міжнародне публічне право (основи теорії), Міжнародне публічне право (основні галузі), Права людини в міжнародному праві.

2.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема № 1. Захист прав людини в діяльності Ради ООН з прав людини

Правова основа діяльності Ради ООН з прав людини. Структура Ради ООН з прав людини. Універсальний періодичний огляд: поняття, мета, порядок здійснення. Процедура подачі повідомлення щодо порушень прав людини до Ради ООН з прав людини: суб'єкти подачі скарги, критерії прийнятності заяв, порядок проходження розгляду. Процедура 1503.

Тема № 2. Захист прав жінок у діяльності ООН

Становлення та розвиток міжнародного захисту прав жінок. Міжнародні договори в галузі захисту прав жінок. Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок: правова основа діяльності, структура, напрями роботи. Порядок подачі повідомлення про порушення прав жінок до Комітету: суб'єкти подачі, критерії прийнятності заяви, порядок здійснення розгляду заяви.

Тема № 3. Захист прав дітей у діяльності ООН

Становлення та розвиток захисту прав дітей у міжнародному праві. Міжнародні договори в сфері захисту прав дітей. Комітет з прав дитини: організація, порядок заслуховування доповідей держав-учасниць. Процедура подачі заяви щодо порушення прав дитини до Комітету: питання прийнятності заяви, порядок її розгляду. Особливості захисту прав дитини під час збройних конфліктів. Механізм спостереження і звітності.

Тема № 4. Захист прав біженців та внутрішньо переміщених осіб у діяльності ООН

Підходи до визначення понять «біженець», «внутрішньо переміщена особа». Міжнародно-правова основа статусу біженців. Міжнародні інструменти захисту прав біженців. Органи з контролю за дотриманням міжнародно-правових норм про захист біженців. Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців.

Тема № 5. Захист прав корінних народів і меншин у діяльності ООН

Визначення понять «національна меншина», «корінний народ». Міжнародно-правова регламентація прав національних меншин і корінних народів. Міжнародно-правові основи захисту національних меншин і корінних народів. Регіональна правова система захисту меншин. Принцип недопущення дискримінації меншин і осіб, що належать до меншин, в міжнародному праві. Меншини та міжнародно-правовий принцип самовизначення націй і народів. Спеціальні процедури Ради ООН з прав людини: Форум з питань меншин, Спеціальний доповідач з питань меншин, Постійний форум з питань корінних народів, Спеціальний доповідач з прав корінних народів, Експертний механізм з прав корінних народів.

Тема № 6. Захист прав трудящих-мігрантів у межах ООН

Визначення поняття «трудящих-мігрантів» у міжнародному праві. Особливості трудящих-мігрантів як вразливої категорії осіб у міжнародному праві. Міжнародно-правове регулювання прав трудящих-мігрантів на універсальному рівні. Комітет із захисту прав трудящих-мігрантів: організація, напрями діяльності.

Тема № 7. Міжнародний захист прав людини в Європі

Діяльність статутних органів Ради Європи в галузі захисту прав людини. Міжнародні договори прийняті в галузі захисту прав людини в межах Ради Європи (Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод, Європейська соціальна хартія (переглянута), Рамкова конвенція про захист національних меншин, Європейська хартія регіональних мов або мов меншин, Конвенція Ради Європи про протидію торгівлі людьми та ін.). Європейський суд із прав людини: юрисдикція та процедура звернення. Комітет Ради Європи проти катувань. Діяльність ОБСЄ в галузі захисту прав людини («Московський механізм», Бюро з прав людини та демократичних інститутів, Комісар у справах національних меншин).

Тема № 8. Захист прав людини в межах субрегіональних організацій

Міжамериканська система захисту прав людини: Американська конвенція про права людини, Міжамериканська комісія з прав людини, Міжамериканський суд з прав людини. Африканська система захисту прав людини: Африканська хартія прав людини і народів та протоколи до неї, Африканська хартія з прав і благополуччя дитини, Конвенція, що регулює конкретні аспекти проблем біженців в Африці, Африканський суд з прав людини народів. Арабська система захисту прав людини: Арабська хартія прав людини, Арабський комітет з прав людини, Постійний арабський комітет з прав людини, Арабський суд з прав людини. Захист прав людини в рамках АСЕАН (Асоціація держав Південно-Східної Азії): Декларація з прав людини АСЕАН, Декларація про ліквідацію насильства щодо жінок та дітей АСЕАН, Міжурядова комісія АСЕАН з прав людини, Нарада міністрів країн АСЕАН зі становища жінок.

Тема № 9. Захист прав людини в діяльності міжнародних органів кримінальної юрисдикції

Функції та повноваження органів міжнародних кримінальних судів щодо захисту учасників процесу. Заходи безпеки. Права підозрюваних та обвинувачених. Захист осіб, які забезпечують реалізації завдань міжнародного кримінального судочинства. Вразливі категорії осіб у міжнародному кримінальному судочинстві (жінки, діти, престарілі особи).

Особливості захисту вразливих категорій осіб органами міжнародної кримінальної юрисдикції.

Тема № 10. Міжнародно-правова основа діяльності правозахисників

Підходи до визначення поняття «правозахисник» в міжнародному праві. Декларація про право та обов'язок окремих осіб, груп і органів суспільства заохочувати і захищати загальновизнані права людини та основні свободи 1998 р. Спеціальний доповідач з питання про становище правозахисників. Декларація Комітету Міністрів про дії Ради Європи щодо поліпшення захисту правозахисників та сприяння їх діяльності. Особливості захисту прав правозахисників.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с/з	лаб.	ін д.	с.р.		л	с/з	лаб.	ін д.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Захист прав людини в діяльності Ради ООН з прав людини	13	4	2			7	15	2	2			11
Тема 2. Захист прав жінок у діяльності ООН	11	2	1			8	11					11
Тема 3. Захист прав дітей у діяльності ООН	12	2	2			8	11					11
Тема 4. Захист прав біженців та внутрішньо переміщених осіб у діяльності ООН	13	4	2			7	13	2				11
Тема 5. Захист прав корінних народів і меншин у діяльності ООН	11	2	1			8	11					11
Тема 6. Захист прав трудящих-мігрантів у межах ООН	11	2	1			8	11					11
Тема 7. Міжнародний захист прав людини в Європі	14	4	2			8	15	2	2			11
Тема 8. Захист прав людини в межах субрегіональних організацій	13	4	1			8	11					11
Тема № 9. Захист	11	2	1			8	11					11

прав людини в діяльності міжнародних органів кримінальної юрисдикції												
Тема 10. Міжнародно-правова основа діяльності правозахисників	11	2	1			8	11					11
Усього годин	120	28	14			78	120	6	4			110

4. Теми семінарських занять (денна/заочна форма навчання)

№ з\п	Назва теми	Кількість годин
1.	Захист прав людини в діяльності Ради ООН з прав людини	2/2
2.	Захист прав жінок у діяльності ООН	1/0
3.	Захист прав дітей у діяльності ООН	2/0
4.	Захист прав біженців та внутрішньо переміщених осіб у діяльності ООН	2/0
5.	Захист прав корінних народів і меншин у діяльності ООН	1/0
6.	Захист прав трудящих-мігрантів у межах ООН	1/0
7.	Міжнародний захист прав людини в Європі	2/2
8.	Захист прав людини в межах субрегіональних організацій	1/0
9.	Захист прав людини в діяльності міжнародних органів кримінальної юрисдикції	1/0
10.	Міжнародно-правова основа діяльності правозахисників	1/0
		Всього:14/4

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема: Захист прав людини в діяльності Ради ООН з прав людини. *Завдання:* ознайомитися з лекційним матеріалом, установчими актами, підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	7/11
2	Тема: Захист прав жінок у діяльності ООН. *Завдання:* ознайомитися з лекційним матеріалом, міжнародними договорами в галузі захисту прав жінок, підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	8/11
3	Тема: Захист прав дітей у діяльності ООН.	8/11

	Завдання: ознайомитися з лекційним матеріалом, міжнародними договорами в галузі захисту прав дітей, підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	
4	Тема: Захист прав біженців та внутрішньо переміщених осіб у діяльності ООН. *Завдання:* ознайомитися з лекційним матеріалом, міжнародними договорами в галузі захисту прав біженців і внутрішньо переміщених осіб, підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	7/11
5	Тема: Захист прав корінних народів і меншин у діяльності ООН. *Завдання:* ознайомитися з лекційним матеріалом, міжнародними договорами в галузі захисту прав корінних народів і меншин, підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	8/11
6	Тема: Захист прав трудящих-мігрантів у межах ООН. *Завдання:* ознайомитися з лекційним матеріалом, міжнародними договорами в галузі захисту прав трудящих-мігрантів. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	8/11
7	Тема: Міжнародний захист прав людини в Європі. *Завдання:* ознайомитися з лекційним матеріалом, міжнародними договорами регіонального рівня в галузі захисту прав людини. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	8/11
8	Тема: Захист прав людини в межах субрегіональних організацій. *Завдання:* ознайомитися з лекційним матеріалом, міжнародними договорами субрегіонального рівня в галузі захисту прав людини, підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	8/11
9	Тема: Захист прав людини в діяльності міжнародних органів кримінальної юрисдикції. *Завдання:* ознайомитися з лекційним матеріалом, статутами, процедурно-процесуальними актами органів міжнародної кримінальної юрисдикції, підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	8/11
10	Тема: Міжнародно-правова основа діяльності правозахисників. *Завдання*: ознайомитися з лекційним матеріалом, міжнародними актами, підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести.	8/11
	Разом	78/110

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання розвивають можливості самостійної роботи і сприяють більш поглибленому вивченню теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань.

Види індивідуальних завдань з навчальної дисципліни (реферати, контрольні роботи, що виконуються під час аудиторних занять та самостійної роботи, курсові, дипломні роботи тощо) визначаються навчальним планом. Індивідуальні завдання полягають у підготовці реферату за визначеною, або обраною студентом за допомогою викладача, темою та інших видів робіт, які затверджуються кафедрою. Терміни видачі, виконання і захисту індивідуальних завдань визначаються програмою навчальної дисципліни.

Індивідуальні завдання виконуються особою, яка навчається, самостійно із одержанням необхідних консультацій з боку науково-педагогічного працівника. Допускаються випадки виконання робіт комплексної тематики кількома особами.

6.1.Теми рефератів

1. Правовий статут біженців у міжнародному праві.
2. Жертви злочинів: поняття, основи правового статусу.
3. Дівчатка як «вразлива» категорія населення.
4. Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок.
5. Міжнародні гарантії захисту дітей від насильства в сім'ї.
6. Роль МОП у формування міжнародно-правових стандартів захисту прав дитини від економічної експлуатації.
7. Особливості захисту вразливих категорій осіб у міжнародному кримінальному судочинстві.
8. Забезпечення безпеки вразливих категорій осіб у міжнародному кримінальному судочинстві.
9. Діяльність Спеціального доповідача з питання щодо торгівлі людьми особливо жінками і дітьми.
10. Спеціальні процедури Ради з прав людини в сфері захисту прав жінок.
11. Механізм спостереження і звітності.
12. Особливості захисту прав дітей в Інтернеті.
13. Міжнародно-правове регулювання захисту прав дітей під час збройних конфліктів.
14. Принципи міжнародного захисту прав дитини.
15. Захист прав трудящих-мігрантів на міжнародному та регіональному рівнях.
16. Роль Міжнародної організації праці в сфері захисту прав трудящих-мігрантів.
17. Захист прав всіх трудящих-мігрантів та членів їх сімей.
18. Підходи до визначення понять «національна меншина», «корінний народ».
19. Міжнародно-правова регламентація прав національних меншин і корінних народів.
20. Міжнародно-правові основи захисту національних меншин і корінних народів.
21. Принцип недопущення дискримінації меншин і осіб, що належать до меншин, в міжнародному праві.
22. Принцип самовизначення націй і народів.
23. Органи з контролю за дотриманням міжнародно-правових норм про захист біженців.
24. Захист прав людини в межах Ради Європи.
25. Міжнародно-правові угоди в галузі захисту прав людини, прийняті в межах СНД.
26. Підходи до визначення поняття «правозахисник» в міжнародному праві.

7. Методи навчання

Метод навчання – взаємопов'язана діяльність викладача та студента, спрямована на засвоєння студентами системи знань, набуття умінь і навичок, їх виховання і загальний розвиток.

Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний. Студенти одержують знання на лекції, з навчальної або методичної літератури. Студенти сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки й залишаються в межах репродуктивного (відтворюючого) мислення. Цей метод знаходить широке застосування для передачі великого масиву інформації.

Репродуктивний метод. Діяльність студентів носить алгоритмічний характер, тобто виконується за інструкціями, приписами, правилами в аналогічних, подібних з показаним зразком ситуаціях. Організовується діяльність студентів за кількаразовим відтворенням засвоюваних знань. Для цього використовуються різноманітні вправи, практичні завдання, програмований контроль, різні форми самоконтролю.

Метод проблемного викладу. Науково-педагогічний працівник (НПП) до викладу матеріалу ставить проблему, формулює пізнавальне завдання на основі різних джерел і засобів. Показує спосіб вирішення поставленого завдання. Спосіб досягнення мети – розкриття системи доказів, порівняння точок зору, різних підходів. Студенти стають свідками й учасниками наукового пошуку. Студенти не тільки сприймають, усвідомлюють і запам'ятовують готову інформацію, але й стежать за логікою доказів, за рухом думки НПП.

Частково-пошуковий, або евристичний, метод. Полягає в організації активного пошуку рішення висунутих у навчанні (або сформульованих самостійно) пізнавальних завдань. Пошук рішення відбувається під керівництвом НПП. Процес мислення здобуває продуктивний характер. Процес мислення поетапно направляється й контролюється НПП або самими студентами на основі роботи над програмами (у тому числі й комп'ютерними) і навчальними посібниками. Метод дозволяє активізувати мислення, викликати зацікавленість до пізнання на семінарах.

Дослідницький метод. Проводиться аналіз матеріалу, постановки проблем і завдань і короткого усного або письмового інструктажу студентів. Студенти самостійно вивчають літературу, джерела, виконують інші дії пошукового характеру. Завдання, які виконуються з використанням дослідницького методу, повинні містити в собі всі елементи самостійного дослідницького процесу (постановку завдання, обґрунтування, припущення, пошук відповідних джерел необхідної інформації, процес розв'язання завдання).

Дискусійні методи. Елементи дискусії (суперечки, зіткнення позицій, навмисного загострення й навіть перебільшення протиріч в обговорюваному змістовному матеріалі) можуть бути використані майже в будь-яких організаційних формах навчання, включаючи лекції.

Метод моделювання. Моделювання ситуацій під час навчального процесу – це створення таких ситуацій-моделей, де реальні об'єкти замінюються символами і взаємовідносини між учасниками діяльності складаються не природно, а організовані спеціально під керівництвом НПП, тобто штучно.

8. Методи контролю

Методи контролю – це способи діагностичної діяльності, які дозволяють здійснювати зворотний зв'язок у процесі навчання з метою отримання даних про успішність навчання, ефективність навчального процесу.

Контрольні заходи визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти.

Самоконтроль призначений для самооцінки здобувачами вищої освіти якості засвоєння навчального матеріалу навчальної дисципліни (розділу, теми). З цією метою в навчальних посібниках для кожної теми (розділу), а також у методичних розробках для семінарських занять передбачаються питання для самоконтролю.

Кафедральний контроль проводиться з метою оцінки рівня підготовки студентів з навчальної дисципліни на різних етапах її вивчення і здійснюється у вигляді вхідного, поточного, рубіжного та семестрового контролю.

В освітньому процесі використовуються такі види контролю результатів навчання: вхідний, поточний протягом семестру, контрольні роботи, передбачені навчальним планом, приймання індивідуальних завдань, курсових робіт, підсумковий семестровий, відстрочений контроль.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням нового курсу з метою визначення рівня підготовки студентів з дисциплін, які забезпечують цей курс. Вхідний контроль проводиться на першому занятті за завданнями, що відповідають програмам попереднього навчання. Результати контролю аналізуються на кафедральних (міжкафедральних) нарадах та засіданнях методичних комісій спільно з науково-педагогічними працівниками, які проводять заняття із забезпечувальною дисципліни. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги студентам, коригування освітнього процесу.

Поточний контроль проводиться на всіх видах аудиторних занять протягом семестру. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового контролю на практичних, семінарських заняттях, лекціях, у формі колоквіуму, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування тощо. Конкретні форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань визначаються програмою навчальної дисципліни. Результати оцінювання роботи студентів мають бути доведені до відома студентів своєчасно. Формою поточного контролю є ректорські контрольні роботи. Результати оцінювання ректорських контрольних робіт можуть зараховуватися як результати виконання контрольної роботи, передбаченої навчальним планом.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студента. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни. Семестровий контроль проводиться у формі заліку або семестрового екзамену з конкретної навчальної дисципліни. Студента допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт, передбачених навчальним планом на семестр з цієї дисципліни.

Семестровий екзамен - форма підсумкового контролю з окремої навчальної дисципліни за семестр, що спрямована на перевірку засвоєння теоретичного та практичного матеріалу. Екзамени складають за екзаменаційними білетами, затвердженими кафедрою. Викладач в обов'язковому порядку повинен ознайомити студентів зі змістом екзаменаційних питань, зразком екзаменаційного білету на початку вивчення навчальної дисципліни.

Максимальна сума балів, яку може набрати студент при складанні екзамену з навчальної дисципліни, складає 40.

Оцінка підсумкового контролю виставляється за національною шкалою як сума балів, набраних здобувачем вищої освіти протягом семестру при виконанні контрольних заходів, передбачених програмою навчальної дисципліни (практики) та балів, набраних при складанні семестрового екзамену.

Максимальна сума балів, які може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни, складає 100.

8.1. Питання, які виносяться на складання поточного та підсумкового контролю

1. Правова основа діяльності Ради ООН з прав людини.
2. Структура Ради ООН з прав людини.
3. Універсальний періодичний огляд: поняття, мета, порядок здійснення.
4. Процедура подачі повідомлення щодо порушень прав людини до Ради ООН з прав людини: суб'єкти подачі скарги, критерії прийнятності заяв.
5. Процедура подачі повідомлення щодо порушень прав людини до Ради ООН з прав людини: порядок проходження розгляду.
6. Процедура 1503.
7. Становлення та розвиток міжнародного захисту прав жінок.
8. Міжнародні договори в галузі захисту прав жінок.
9. Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок: правова основа діяльності, структура, напрями роботи.
10. Подача повідомлення про порушення прав жінок до Комітету з ліквідації дискримінації щодо жінок: суб'єкти подачі, критерії прийнятності заяви.
11. Подача повідомлення про порушення прав жінок до Комітету з ліквідації дискримінації щодо жінок: порядок здійснення розгляду заяви.
12. Становлення та розвиток захисту прав дітей у міжнародному праві.
13. Міжнародні договори в сфері захисту прав дітей.
14. Комітет з прав дитини: організація, порядок заслуховування доповідей держав-учасниць.
15. Процедура подачі заяви щодо порушення прав дитини до Комітету з прав дитини: питання прийнятності заяви, порядок її розгляду.
16. Особливості захисту прав дитини під час збройних конфліктів.
17. Механізм спостереження і звітності.
18. Підходи до визначення понять «біженець», «внутрішньо переміщена особа».
19. Міжнародно-правова основа статусу біженців.
20. Міжнародні інструменти захисту прав біженців.
21. Органи з контролю за дотриманням міжнародно-правових норм про захист біженців. Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців.
22. Визначення понять «національна меншина», «корінний народ».
23. Міжнародно-правова регламентація прав національних меншин і корінних народів.
24. Міжнародно-правові основи захисту національних меншин і корінних народів.
25. Регіональна правова система захисту меншин.
26. Принцип недопущення дискримінації меншин і осіб, що належать до меншин, в міжнародному праві.
27. Меншини та міжнародно-правовий принцип самовизначення націй і народів.
28. Спеціальні процедури Ради ООН з прав людини: Форум з питань меншин, Спеціальний доповідач з питань меншин.
29. Спеціальні процедури Ради ООН з прав людини: Постійний форум з питань корінних народів, Спеціальний доповідач з прав корінних народів, Експертний механізм з прав корінних народів.
30. Визначення поняття «трудящих-мігрантів» у міжнародному праві.
31. Особливості захисту трудящих-мігрантів як вразливої категорії осіб у міжнародному праві.
32. Міжнародно-правове регулювання прав трудящих-мігрантів на універсальному рівні.
33. Комітет із захисту прав трудящих-мігрантів: організація, напрями діяльності.
34. Діяльність статутних органів Ради Європи в галузі захисту прав людини.
35. Міжнародні договори прийняті в галузі захисту прав людини в межах Ради Європи.
36. Європейський суд із прав людини: юрисдикція та процедура звернення.
37. Комітет Ради Європи проти катувань.

38. Діяльність ОБСЄ в галузі захисту прав людини: Московський механізм».
39. Діяльність ОБСЄ в галузі захисту прав людини: Бюро з прав людини та демократичних інститутів.
40. Діяльність ОБСЄ в галузі захисту прав людини: Комісар у справах національних меншин.
41. Міжамериканська система захисту прав людини.
42. Міжамериканська комісія з прав людини.
43. Міжамериканський суд з прав людини.
44. Африканська система захисту прав людини.
45. Африканський суд з прав людини народів.
46. Арабська система захисту прав людини.
47. Арабська хартія з прав людини.
48. Арабський комітет з прав людини. Постійний арабський комітет з прав людини.
49. Арабський суд з прав людини.
50. Захист прав людини в рамках АСЕАН (Асоціація держав Південно-Східної Азії).
51. Міжурядова комісія АСЕАН з прав людини. Нарада міністрів країн АСЕАН зі становища жінок.
52. Функції та повноваження органів міжнародних кримінальних судів щодо захисту учасників процесу.
53. Заходи безпеки учасників міжнародного кримінального судочинства.
54. Права підозрюваних та обвинувачених у міжнародному кримінальному судочинстві.
55. Захист осіб, які забезпечують реалізації завдань міжнародного кримінального судочинства.
56. Особливості захисту вразливих категорій осіб органами міжнародної кримінальної юрисдикції.
57. Підходи до визначення поняття «правозахисник» в міжнародному праві. Декларація про право та обов'язок окремих осіб, груп і органів суспільства заохочувати і захищати загальновизнані права людини та основні свободи 1998 р.
58. Спеціальний доповідач з питання про становище правозахисників.
59. Декларація Комітету Міністрів про дії Ради Європи щодо поліпшення захисту правозахисників та сприяння їх діяльності.
60. Особливості захисту прав правозахисників.

9. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового екзамену

Денна/заочна форма

Загальна кількість балів – 100.
Мінімальна сума балів для допуску до екзамену – 10.
Кількість балів за екзамен/залік – 40.
Кількість балів протягом семестру – 60.
Кількість балів за відповіді на семінарських заняттях ∑40 = 40:

Формула обчислення

$$\sum 40 = \frac{\sum 1}{\sum 2} \times 8 \text{ (вісім)}$$

Примітка:
∑40 – сума максимальної кількості балів
∑1 – сума балів, що отримав студент за відповіді на семінарських заняттях.

∑2 – кількість семінарських занять протягом семестру.
8 – коефіцієнт

Індивідуальне завдання – 10 балів
Контрольна робота – 10 балів.

Поточний контроль						Індивідуальне завдання	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Екзамен /залік	Сума
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	ТN					
∑40						10	10	60	40	100

Т1, Т2 ... ТN – теми.

За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 10 додаткових (заохочувальних) балів, але в межах максимальної загальної суми балів – 100.

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку, або екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання

Відповідь на семінарському занятті – **1-5 балів.**

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Критерії оцінювання усної відповіді.

Поточний контроль здійснюється, зокрема, у формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських та практичних заняттях в п’ятибальній шкалі оцінок.

5 балів ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом усього практичного заняття;
- дає повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами з доктринальних джерел та посиланням на чинне законодавство;
- все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються;
- правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

4 бали ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег;
- недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

3 бали ставиться за наступних умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- в цілому виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає помилки і усвідомлює їх тільки після вказівка викладача;
- відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі;

- не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається;

2 бали ставиться за наступних умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача;
- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її;
- викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.

1 бал ставиться за наступних умов:

- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача;
- виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

<u>Критерії оцінювання контрольних та екзаменаційних/залікових робіт.</u>

Контрольні та екзаменаційні (залікові) роботи виконуються у письмовій формі. Контрольна робота складається з 20 тестових завдань (загальна сума балів 10), екзаменаційна/залікова робота – із 40 тестових завдань. Кожне тестове завдання має чотири варіанти відповідей, тільки одна з яких є правильною; за кожну правильну відповідь нараховується один бал.

У випадку наявності неформальної освіти вказати платформи, назви курсів та кількість балів, що буде зарахована здобувачеві після успішного проходження відповідних курсів та надання відповідного документа (сертифікат, свідоцтво, тощо).

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються такі моделі використання ШІ:

1. Модель «ШІ заборонено».

Використання технологій штучного інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема: усного опитування, модульних контрольних робіт, екзамену (заліку), якщо інше не визначено викладачем, інших видів оцінювання, для яких викладачем встановлено обмеження щодо використання ШІ.

2. Модель «ШІ як асистент».

Під час підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, рефератів, аналітичних оглядів та інших письмових робіт дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації інформації, добору та первинного аналізу наукових джерел, пояснення складних понять, удосконалення структури тексту, перевірки граматики, стилю та оформлення, генерації ідей, плану роботи або прикладів. Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.

3. Модель «ШІ як інструмент».

Для окремих лабораторних, практичних, проєктних або дослідницьких робіт використання технологій штучного інтелекту може бути обов'язковою складовою виконання завдання. У таких випадках здобувачі освіти можуть використовувати генеративні моделі ШІ для: аналізу та підготовки даних, генерації, аналізу й оптимізації програмного коду, порівняння результатів роботи різних моделей ШІ, створення візуалізацій, схем або зображень, аналізу великих масивів даних. проведення експериментів із застосуванням сучасних інструментів штучного інтелекту.

Усі результати, отримані за допомогою ШІ, підлягають критичному аналізу, перевірці та доопрацюванню здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ.

У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов'язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недекларованe використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	За чотирирівневою шкалою оцінювання	За дворівневою шкалою оцінювання
90-100	відмінно	зараховано
70-89	добре	зараховано
50-69	задовільно	зараховано
0-49	незадовільно	незараховано

10. Рекомендована література

Основна література

Міжнародно-правові акти:

1. Декларація про право та обов’язок окремих осіб, груп і органів суспільства заохочувати та захищати загальновизнані права людини та основні свободи. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_349.
2. Керівні принципи щодо захисту правозахисників. URL: https://www.osce.org/uk/odihr/150476?download=true.
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
4. Declaration on the Protection of Women and Children in Emergency and Armed Conflict. URL: https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/declaration-protection-women-and-children-emergency-and-armed.
5. Declaration on the Rights of Disabled Persons. URL: https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/declaration-rights-disabled-persons.
6. Декларація про права осіб, що належать до національних або етнічних, релігійних та мовних меншин (резолюція ГА ООН резолюцією 47/135). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_318#Text.
7. Declaration on the Rights of Mentally Retarded Persons. URL: https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/declaration-rights-mentally-retarded-persons.
8. Declaration on the Elimination of Violence against Women. URL: https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/declaration-elimination-violence-against-women.
9. Декларація Організації Об’єднаних Націй про права корінних народів. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_l56#Text.
10. Proclamation on Ageing (res. UN GA 47/5). URL: https://www.un.org/development/desa/ageing/resources/international-year-of-older-persons-1999/resolution-475.html.
11. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру (Протокол II) від 8 червня 1977 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200#Text.
12. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 8 червня 1977 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text.
13. Європейська конвенція про правовий статус трудящих-мігрантів. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_307.
14. Конвенція про захист цивільного населення під час війни. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text.
15. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153#Text.
16. Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту». URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3671-17.
17. Конвенція про заборону та негайні заходи щодо ліквідації найгірших форм дитячої праці № 182. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_166#Text.
18. Конвенція про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що завдають надмірних ушкоджень або мають невибіркову дію. URL: http://www.un.org/ru/peace/mine/conweapons.shtml.
19. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. URL: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/cedaw.shtml.
20. Конвенція про права осіб з інвалідністю. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text.
21. Конвенція про права дитини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text.
22. Конвенція щодо згоди на взяття шлюбу, шлюбний вік та реєстрацію шлюбу. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_i08#Text.
23. Конвенція про статус біженців 1951 року. URL: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/refugees.shtml.
24. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004/print1447094315703685.
25. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004/print1447094315703685.
26. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004/print1447094315703685.
27. Конвенція про правовий статус трудящих-мігрантів і членів їхніх сімей держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/997_j82.
28. International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families. URL: https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/international-convention-protection-rights-all-migrant-workers.
29. ICC Rules of Procedure and Evidence. URL: https://www.icc-cpi.int/news/rules-procedure-and-evidence.
30. Principles for the protection of persons with mental illness and the improvement of mental health care. URL: https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/principles-protection-persons-mental-illness-and-improvement.

31. United Nations Principles for Older Persons. URL: https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/united-nations-principles-older-persons.
32. ICC Regulations of the Registry. URL: https://www.icc-cpi.int/news/regulations-registry.
33. ICC Regulations of the Court. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/Publications/Regulations-of-the-Court.pdf.
34. Rome Statute of the International Criminal Court. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/Publications/Regulations-of-the-Court.pdf.
35. Standard Rules on the Equalization of Opportunities for Persons with Disabilities. URL: https://www.un.org/development/desa/disabilities/standard-rules-on-the-equalization-of-opportunities-for-persons-with-disabilities.html.
36. Model strategies and practical measures on the elimination of violence against women in the field of crime prevention and criminal justice. URL: https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/crimeprevention/Model_Strategies_and_Practical_Measures_on_the_Elimination_of_Violence_against_Women_in_the_Field_of_CP_and_CJ.pdf.
37. Факультативний протокол до Конвенції про ліквідацію усіх форм дискримінації щодо жінок. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_794#Text.
38. Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b09#Text.
39. Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо участі дітей у збройних конфліктах. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_795#Text.
40. Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо процедури повідомлень. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_l60#Text.

Підручники, навчальні посібники

1. Буткевич В. Г. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / В. Г. Буткевич, В. В. Мицик, О. В. Задорожній; за ред. В. Г. Буткевича. К.: Либідь, 2002. 608 с.
2. Буткевич О.В. Історія міжнародного права. Підручник / О.В. Буткевич. К: Ліра-К. 2013. 416 с.
3. Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України : монографія / [Акуленко В. І., Андреасян Г. А., Білорицький Г. О. та ін.; за ред. В. Н. Денисова]. К. : Юстиніан, 2006. 672 с.
4. Дмітрієв А. І. Міжнародне публічне право: навч. посібник / [А. І. Дмітрієв, В. І. Муравйов; відп. ред. Ю. С. Шемшученко, Л. В. Губерський]. К. : Юрінком Інтер, 2001. 640 с.
5. Міжнародне право : словник-довідник / [С.М. Перепьолкін, Т.Л. Сироїд, Л.А. Філяніна]; за заг. ред. Т.Л. Сироїд. Х.: Юрайт, 2014. 408 с.
6. Міжнародне публічне право: підручник: у 3 т. / [В. Ф. Антипенко, Л. Д. Тимченко, О. В. Бєглий, О. А. Радзівілл та ін.] ; за заг. ред. В. Ф. Антипенка. К. : НАУ, 2012. Т. 1. 420 с.
7. Міжнародне публічне право: підручник: у 3 т. / [В. Ф. Антипенко, Л. Д. Тимченко, О. В. Бєглий, О. А. Радзівілл та ін.] ; за заг. ред. В.Ф. Антипенка. К. : НАУ, 2012. Т. 2. 348 с.
8. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / С. М. Перепьолкін, Д.О.Трескін, В. В. Філатов, Л. А. Філяніна ; за ред. С. М. Перепьолкіна. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2025. Т. 1. : Основи теорії. 250 с. http://biblio.umsf.dp.ua/xmlui/handle/123456789/8261.
9. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / О. В. Легка та ін. ; за ред. С. М. Перепьолкіна. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2026. Т. 2. : Основні галузі. 240 с. http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/handle/123456789/8777.

10. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право : підручник / Т. Л. Сироїд. Одеса: Фенікс, 2018. 744 с.
11. Сироїд Т.Л., Фоміна Л.О. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник / За заг. ред. д.ю.н., проф. Т.Л. Сироїд. Х. Право. 2019. 472 с.
12. Сироїд Т.Л. Міжнародне публічне право: підручник. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків: Право. 2020. 648 с.
13. Сироїд Т.Л., Фоміна Л.О. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини: посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання / за заг. ред. д.ю.н., проф. Т.Л. Сироїд. Вид. 5-те вид., перероб і допов. Харків : Право. 2023. 474 с.
14. Сироїд Т.Л. Міжнародні стандарти в галузі забезпечення права на здоров'я та практика їхнього застосування: навч. посіб. Харків : Право, 2021. 166 с.
15. Сироїд Т.Л, Міжнародне кримінальне право : підручник. Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків : Право, 2023. 512 с.
16. Сироїд Т.Л., Фоміна Л.О. Міжнародне право прав людини: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 564 с.
17. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2025. 628 с.
18. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини : посіб. для підгот. до зовн. незалеж. оцінювання / Т. Л. Сироїд, Л. О. Фоміна ; за заг. ред. Т. Л. Сироїд. 6-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2024. 502 с.
19. Міжнародний захист прав людини : навчальний посібник / кол. авторів ; за ред. О. Б. Онишко. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 540 с.
20. Шуміло, Інеса Анатоліївна. Міжнародна система захисту прав людини : навчальний посібник / І. А. Шуміло. Київ: ФОП Голембовська О.О., 2018. 168 с.
21. Основи міжнародно-правових стандартів прав людини : навч.-метод. посібник / за ред. завідувача кафедри міжнародного та європейського права О. В. Бігняка. – Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2019. 168 с.
22. Захист прав людини в сучасному міжнародному та європейському праві : навч.-метод. посібник [Електронне видання] / Х. Бехруз, А. Гриб [та ін.] ; за ред. Х. Бехруз; НУ «Одес. юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023. 62 с.
23. Сироїд Т. Міжнародне публічне право: навч. посібник. Київ.: Юрінком Інтер, 2025. 628 с.
24. Сироїд Т. Л., Варнавська К.А. Міжнародні стандарти захисту правозахисників: монографія / за заг. ред. Т.Л. Сироїд. Київ: Юрінком Інтер, 2026. 272 с. ISBN 978-966-667-981-2.
25. Сироїд Т. Міжнародно-правовий механізм захисту прав осіб похилого віку // Територіальні центри соціального обслуговування в системі менеджменту соціальної роботи з людьми похилого віку: кол.монографія /за ред. проф. В.В. Сичової. Харків: Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна. 2026. С. 100- 129. 500 с.
26. Сироїд Т.Л., Мартюхіна Н.О. Механізм протидії мові ненависті і злочинам на грунті ненависті: міжнародно-правовий аспект: монографія / за заг. ред. Т.Л. Сироїд. Київ: Юрінком Інтер. 2026.

Допоміжна література:

1. Від теорії міжнародного права до практики захисту прав людини. Liber Amicorum до 60-річчя проф. В.В. Мицика: Монографія /автор. кол.; за ред. О.В. Задорожнього та О.Р. Поєдинок. Київ; Одеса: Фенікс, 2016. 718 с.
2. Караман І.В., Козіна В.В. Європейський суд з прав людини, Європейська конвенція

з прав людини та індивідуальні заяви: перше знайомство. К.: ВАІТЕ, 2015. 136 с.
3. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини: посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання / за заг. ред. Т.Л. Сироїд. ХНУ імені В.Н. Каразіна. Х., 2018. 292 с.
4. Сироїд Т.Л. Захист жертв тероризму: міжнародно-правовий аспект. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2018. Спеціальний випуск № 3 «Права людини: методологічний, гносеологічний та онтологічний аспекти». С. 99-104. URL: https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2019/02/NV_spec_3_2018.pdf.
5. Сироїд Т.Л. Міжнародно-правове підґрунтя регулювання статусу біженців і вимушених переселенців: реалії та перспективи. *Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Серія: Право.* Випуск 24, 2017. С. 154-157.
6. Сироїд Т.Л. Міжнародний організаційно-правовий механізм забезпечення права на здоров'я осіб похилого віку. *Науковий вісник публічного та приватного права*. Вип. 3, Т. 2, 2019. С. 266-272.
7. Сироїд Т.Л. Міжнародні універсальні контрольні органи захисту прав людини: сучасний стан та перспективи розвитку / *Міжнародне право XXI століття: сучасний стан та перспективи розвитку (до 60-ліття В.М. Репецького*: Монографія) / М.М. Микієвич, М.В. Буроменський, В.В. Гутник [та ін.]; за ред. д.ю.н. М.М. Микієвича. Львів: ЛА «Піраміді», 2013. С. 222-236.
8. Сироїд Т.Л. Механізм Організації Об'єднаних Націй щодо захисту цивільного населення під час збройних конфліктів / *Від теорії міжнародного права до практики захисту прав людини. Liber Amicorum до 60-річчя проф. В.В. Мицика*: Монографія /автор. кол.; за ред. О.В. Задорожнього та О.Р. Поєдинок. Київ; Одеса: Фенікс, 2016 р. С. 660-672.
9. Сироїд Т.Л., Фоміна Л.О. Міжнародно-правовий захист права на здоров'я вразливих категорій осіб: теорія та практика. *Міжнародне право у світі динамічних змін: контури майбутнього міжанродного правопорядку*: колект. монографія / наук. Ред. В. Репецький, І. Земан, В. Гутник: Львів-Дрогобич, 2021. С. 229-244.
10. Сироїд Т.Л., Варнавська К.А. Захист правозахисників у межах міжнародних і національних неурядових організацій. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2024. № 86. С. 351-357. URL: https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/01/53-3.pdf
11. Сироїд Т.Л., Варнавська К.А. Безпекові виклики для правозахисників: міжнародно-правовий аспект. *Аналітично-порівняльне правознавство*. Випуск 2025. № 3, частина 3. С. 381-387. DOI https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.03.3.59 https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2025/06/APP_03_2025-part-3-1.pdf
12. Сироїд Т.Л. Забезпечення права на здоров'я дітей в умовах екологічних викликів: міжнародно-правовий аспект. *Міжнародний захист права людини на здоров'я та безпечне довкілля :* моногр. / авт. кол.; за заг. ред. М.О. Медведєвої. Київ : Видавничий дім «Вініченко», 2023. 260 с. С. 55-85.
13. Сироїд Т.Л., Фоміна Л.О. Організаційно-правовий механізм захисту прав людини Європейського Союзу. *Challenges and prospects for the development of legal systems in Ukraine and EU countries: comparative analysis:* Collective monograph. Riga: Izdevniecība "Baltija Publishing", 2019. Volume 2. P. 129-144.
14. Сироїд Т.Л., Фоміна Л.О., Гавриленко О.А., Тітов Є.Б., Шамраєва В. М. Право на справедливий суд: теорія і практика міжнародних контрольних органів у галузі прав людини. *Scientific approaches in jurisprudence: collective monograph* / Lohvinenko M., Kordunian I., etc. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 2020. 124-135
15. ECRI European Commission against Racism and Intolerance. URL:

http:/www.coe.int/ecri.
16. Hanna L. Kokhan, Maksym I. Leonenko, Serhii M. Perepolkin, Tetiana L. Syroid, Iya V. Stryzhak. Human Rights of the Fourth Generation in a Single Educational Area. *Journal of Law and Political Sciences*. 2021. Vol. 29, Issue 4. P. 307-324.
17. Syroid T. L., Fomina L. O. The role of smart technology in promoting the right to health of older persons. *Wiadomości Lekarskie* T. LXXII. 2019. Nr 12. Cz. II. P. 2558-2562.
18. Сироїд Т. Л., Фоміна Л.О. Продовольча безпека і гендерна рівність: міжнародно-правовий аспект. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія: Право*. 2023. Вип. 36. С. 219-226.
19. Фомін П.В. Організаційно-правові засади щодо боротьби з дискримінацією в межах ООН. *Наукові перспективи*. 2024. № 5(47). С. 1384- 1392. URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/11984/12044.
20. Реньов Є.В. Захист прав дитини у цифровому середовищі в системі Ради Європи. *Юридичний науковий електронний журнал*. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2026. № 1. С. 277-279. URL: https://lsej.org.ua/1_2026/62.pdf
21. Kaganovska, T., Syroid, T., Shamrayeva, V., Fomina, L., Titov, I. Modeling approaches to achieve an adequate standard of living: A study within the framework of the UN sustainable development goals. *International Journal of Sustainable Development and Planning*. 2023. Vol. 18, No. 11, pp. 3665-3671.
22. Сироїд Т., Варнавська К. Захист правозахисників у межах міжнародних і національних неурядових організацій. *Науковий вісник УжНУ. Серія «Право»*. Вип. № 86: Ч. 5. 2024. С. 351-357 https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.86.5.51

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Офіційний сайт Human Rights Watch. URL: http:/www.hrw.org.
2. Офіційний сайт Асоціації держав Південно-Східної Азії. URL: https://asean.org.
3. Офіційний сайт Африканського Союзу. URL: https://au.int.
4. Офіційний сайт Дитячого фонду ООН. URL: http://www.unicef.org/.
5. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: http://europa.eu/.
6. Офіційний сайт Європейського суду з прав людини. URL: https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home.
7. Офіційний сайт Європейської поліцейської агенції (Європол). URL: https://www.europol.europa.eu/.
8. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: https://european-union.europa.eu/index_en.
9. Офіційний сайт Міжнародного Комітету Червоного Хреста. URL: http://www.icrc.org/eng/.
10. Офіційний сайт Міжнародного кримінального Суду. URL: https://www.icc-cpi.int/.
11. Офіційний сайт Amnesty International. URL: https://www.amnesty.org/en/.
12. Офіційний сайт Міжнародної організації кримінальної поліції Інтерпол. URL: http://www.interpol.int/.
13. Офіційний сайт Організації Американських держав. URL: http://www.oas.org/en/default.asp.
14. Офіційний сайт Організації з безпеки та співробітництва в Європі. URL: http://www.osce.org/.
15. Офіційний сайт Організації Об’єднаних Націй. URL: https://www.un.org/en/.
16. Офіційний сайт Північноатлантичного альянсу. URL: http://www.nato.int/cps/en/natolive/index.htm.
17. Офіційний сайт Ради Європи. URL: https://www.coe.int/en/web/portal.